

доходів бюджету, оптимізацію видатків, зменшення боргового навантаження на сектор державних фінансів.

В умовах погіршення фінансового стану багатьох європейських економік відбувалося зниження податкового навантаження, збільшувалися державні видатки на інвестиційні проекти та соціальні виплати, запроваджувалися заходи, спрямовані на підтримку ліквідності в банківському секторі. Водночас потрібно посилювати регулюючу функцію податків шляхом диференціації ставок податкових пільг залежно від конкретних економічних завдань. Це забезпечить підвищення зайнятості населення, кваліфікації працівників, підтримку малого бізнесу, розвиток науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, стимулюватиме інновації, ресурсозбереження, сприятиме концентрації капіталу, появі нових фірм і компаній, а отже, підтримці конкурентного середовища та підприємницької ініціативи.

Сучасні антикризові стратегії підтвердили, що податкові регулятори бізнесу ефективніші в тому разі, коли вони певним чином співвідносяться з іншими важелями економічного управління, котрі впливають на ринкову рівновагу. До таких важелів належать: зміцнення кредитної підтримки, що супроводжується порівняно низькими ставками надання грошових коштів; адресна соціальна допомога, активна політика на ринку праці; фінансування інфраструктури; цінове регулювання.

Література:

2. Александрова М. М. Модифікація інструментів фіскальної політики в умовах кризи. КНЕУ, 2012. С. 35–40.
3. А. А. Олешко Антикризова політика національних держав у контексті подолання соціально-економічних наслідків COVID-19/ А. А. Олешко, О. В. Ровнягін //Ефективна економіка. 2020. №4. URL.: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2020/11.pdf
4. Вірус як виклик єдності: якою буде антикризова стратегія ЄС. Назва з екрану: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2020/04/9/7108539/>
5. Єфименко Т. І. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНИХ СТРАТЕГІЙ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВИХ СИСТЕМ .Фінанси України. 2013. С. 7–10.

Шаповал Ю.

*к.е.н., науковий співробітник, відділ грошово-кредитних відносин
ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»*

КОМУНІКАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Непередбачуваність пандемії Covid-19 зумовила фінансову нестабільність, що посилюється невизначеністю щодо майбутнього економічного розвитку. В умовах високого рівня економічної невизначеності центральні банки не в змозі приймати рішення щодо грошово-кредитної політики керуючись прогнозом ВВП та інфляції. Інструментом пом'якшення невизначеності через управління очікуваннями учасників ринку та зміцнення їх довіри до фінансових інститутів виступає комунікаційна політика.

Протягом останніх двох десятиліть комунікації центральних банків досить помітно змінилися. Якщо раніше саме інформація про рішення грошово-кредитної політики (цілі, макроекономічні умови, прогнози ключових змінних, тощо) визначала прозорість та чіткість комунікаційної політики, то зараз вид комунікаційного каналу впливає на довіру до повідомлень органів монетарної влади. В умовах пандемії Covid-19

центральні банки у комунікаційних політиках докладають зусиль, щоб адаптувати свої повідомлення для широкого кола осіб. Інтерпретація роз'яснень щодо прийнятих рішень центральним банком реалізується через взаємодію з громадськістю за допомогою офіційних сайтів центральних банків та соціальних мереж, просвітних заходів (в.ч. через музеї). Використання спрощеної інформації поліпшує розуміння населенням звітів про грошово-кредитну політику, і як наслідок підвищує їх довіру до центральних банків.

Антикризові заходи центрального банку потребують чіткої та своєчасної комунікації з метою забезпечення їх сприйняття суспільством, і відповідно підвищення ефективності очікувань учасників фінансового ринку [1, р. 1]. Представникам центральних банків у комунікаційній політиці слід керуватися принципами ефективної взаємодії з громадськістю, а саме: повідомляти послідовну інформацію, узгоджену в часі та з іншими даними; спілкуватися чіткою, простою мовою та без жаргонів; проводити цікаві та актуальні вербальні інтервенції; розуміти проблеми, які турбують населення [2].

Забезпечення довіри до грошово-кредитної політики вимагає прозорих, постійних та послідовних пояснень центральним банком реакції на економічну кризу завдяки активізації комунікаційної політики. Необхідно постійно забезпечувати узгодженість інформування про заходи подолання економічної кризи через комунікаційні канали. Зі свого боку послідовність антикризових заходів означає яким чином формуються політика, цілі та кількісні показники, а також операційні цілі та інструменти. Прозорість комунікаційної політики визначається як доступність та ясність інформації, необхідної для учасників ринку, щоб сприймати дії центрального банку [1 р. 2]. Прозорість дій центральних банків посилює довіру до грошово-кредитної політики через підвищення її гнучкості та передбачуваності, що сприяє помірній та поступовій реакції учасників ринку у відповідь на повідомлення щодо політичних намірів органів монетарної влади та майбутніх економічних змін [3, р. 7].

Центральному банку через комунікаційну політику (зокрема прес-релізи про стан грошово-кредитної політики, виступи та прес-конференції) варто активно пояснювати та оперативну оновлювати інформацію про: заходи реагування на кризу, включаючи нові антикризові заходи та їх цілі, операційні цілі та інструменти; обґрунтування нових заходів; передбачувану тривалість антикризового управління та стратегію виходу із антикризової програми дій [1, р. 3]. Центральний банк повинен постійно впроваджувати заходи реагування на кризу шляхом включення всіх оголошених антикризових заходів у комунікаційну політику. У політичних заявах представників центральних банків та звітах про грошово-кредитну політику рішення по обліковій ставці разом із новими антикризовими заходами мають бути роз'яснені одночасно як щодо стандартної цілі інфляції, так і нових цілей антикризового управління. У тих випадках, коли цілі антикризового управління здаються «такими, що суперечать» цілі інфляції, центральний банк повинен відкрито говорити про компроміси, приділяючи особливу увагу поясненню різних часових горизонтів, оцінці ризиків і балансуванню цілей [1, р. 4]. У кризових умовах центральному банку слід роз'яснити, як нові антикризові заходи змінюють грошово-кредитну політику, а саме – вибір і встановлення цілей, завдань та інструментів (рівні інфляції, цільової процентної ставки та операції на відкритому

ринку). Центральний банк має інформувати, як зміни цілей впливають на рішення про облікову ставку, так і про нові операційні цілі; як всі інструменти грошово-кредитної політики спільно використовуються для досягнення операційних цілей [1; р. 4, 5]. Крім того, антикризовий захід, такий як монетизація дефіциту бюджету за допомогою ОВДП, вимагає координації з фіскальними органами, що, у свою чергу, потребує розширення інформаційної взаємодії центрального банку. Ключовим є роз'яснення причин та умов такої співпраці, а також налагодження своєчасної та уніфікованої комунікаційної політики з позицій обох органів влади. Це допоможе уникнути хибного уявлення про те, що незалежність центрального банку перебуває під тиском [1; р. 6, 7].

Отже, центральні банки через комунікаційну політику можуть зміцнити впевненість учасників фінансового ринку в рішеннях грошово-кредитної політики задля досягнення поставлених цілей. Диверсифіковані способи комунікації (такі як виступи представників центральних банків чи соціальні мережі) відіграють важливу роль у забезпеченні розповсюдження інформації про грошово-кредитну політику серед ширшої аудиторії зацікавлених сторін. Підвищення прозорості та підзвітності центрального банку суспільству через розвиток інструментарію комунікаційної політики, а саме за допомогою чітких, послідовних та постійних повідомлень вплине на ефективність реалізації грошово-кредитної політики.

Література:

1. Unsal D. F., Garbers H. Central Bank Communication Through COVID-19. IMF Special Series on COVID-19, February 3, 2021. – 7 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org/en/Publications/SPROLLs/covid19-special-notes>
2. Macklem T. The imperative for public engagement. Central bank speech at the Federal Reserve Bank of Kansas City Jackson Hole Symposium, Jackson Hole, Wyoming, August 27, 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bis.org/review/r200921i.htm>
3. Ahokpossi C., Isnawangsih A., Naoaj Md. S., Yan T. The Impact of Monetary Policy Communication in an Emerging Economy: The Case of Indonesia. IMF Working Paper, №WP/20/109, June, 2020. – 28 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2020/06/26/The-Impact-of-Monetary-Policy-Communication-in-an-Emerging-Economy-The-Case-of-Indonesia-49459>

Шестопап А.

*«Фінанси, банківська справа та страхування», 4 курс
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри фінансів Жибер Т.В.*

ПОДАТКОВІ ДОХОДИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

Економічний і соціальний розвиток країни та її регіонів забезпечується за рахунок бюджетних ресурсів. В умовах карантину, на фоні пандемії COVID-19 виникнення проблем при формуванні дохідної частини бюджету, блокування економічної діяльності країни та тиску на економіку України численних зовнішніх шоків посилюють наявні загрози для стабільності державних фінансів України.

З метою мінімізації негативних наслідків, спричинених пандемією коронавірусу, Уряд України здійснив безпрецедентні заходи: тимчасовий мораторій щодо здійснення документальних та фактичних податкових перевірок, звільнення бізнесу від відповідальності за податкові правопорушення, вчинені у період карантину [1].